

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknel minden garmond szó
4 fill., vastagabl. betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Molnár János
felelős szerkesztő.

dr. Ferényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor.
negyedévre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknel minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmérték szerint: egy négyszög centim
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknel ár
kedvezmény.

Zemplénavarmegye új főispánja.

— dec. 22.

A miniszterelnök a vármegyéhez f. hó 22-én érkezett leiratával értesítette a vármegye közönségét, hogy Ő császári és apostoli királyi felsége Bécsben, december hó 17-én kelt legfelsőbb elhatározásával *Szinnyey Merse Istvánt*, Sárosvármegye volt főispánját Zemplén vármegye főispánjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Az erre vonatkozó királyi kéziratot a hivatalos lap mai száma a következőkben hozza:

A belügyminiszterium vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére *Szinnyey Merse István* Sáros vármegye volt főispánját Zemplén vármegye főispánjává kinevezem.

Kelt Bécsben, 1904. december hó 17-én.

FERENC JÓZSEF s. k.

Gróf Tisza István s. k.

Jeremtsük meg a háziipart.

— dec. 22.

(— z.) Amiről most néhány szót akarunk mondani, az is egyike azoknak a témáknak, melyek a sajtóban bizonyos periodusokban visszatérnek.

Tessék ezidőtájt megtekinteni kereskedőink karácsonyi bevásárlásait és bizonytalanságait

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

London és Párizs.

A „Zemplén” számára írta: ifj. Meczner Béla.
(Folyt. és vége.)

A szobák berendezését illetően úgy az angol, mint a francia módszer ellen főképp a következő két kifogás tehető: Az első a kandalló használata kályha helyett; megjegyzendő, hogy az angol és francia kandalló egy egyszerű tüzhelyből áll, minden téglaloldal nélkül s így míg két lépésnyire tőle elég meleget áraszt el, addig a szoba többi része teljesen hideg marad. A másik kifogás az egyszerű ablakok használatát érheti, melyeket még télen idején sem cserélnek ki duplával. Itt említhető meg az angol ablakok érdekes volta. — Ugyanis ezek nem oldalra nyílnak, hanem le és felfelé tolhatók. Ezen különös beosztásnak az az előnye van, hogy a legfelsőbb résznek 2—3 ujjnyira való nyitvahagyása folytán a szellőztetés állandó; ezért az angol családokban nem is igen ösmerik a reggeli szellőztetést.

A kandalló és egyszerű ablak

aggodalommal vesszük észre, hogy milliók és milliókra megy azon összeg, melylyel most háziipari készítményekért a külföldnek adózunk.

Sóvárgó vágyakkal, csengő szóval fölbukkan nálunk a háziipar megteremtésének kérdése; de sajnos, jobbra csak hírlapi cikkelyekkel, melyek közérdeklődést nem tudnak támasztani: háziipart teremteni nem lehet.

És elvesztve reményeinket is egy szebb jövőben lanyha reményvel fogunk ahhoz, hogy e jelentős kérdésben felrázzuk az apatikus társadalmat.

Hogy a háziipar országfőntartó és országfővirágoztató tényező, azt Svájc beszédesen igazolja. Hogy nálunk nyers anyag, munkáskéz bőviben van, kitetszik azokból az erőtlenségek, melyeket eddig a háziipar terén tettünk. Csak meg kell nézni a bártfai játékipart, a torontáli szőteseket, az erdélyi faipari készítményeket és rögtön látni fogjuk, hogy itt egy kifejleszhető iparnak minden tényezője rendelkezésre áll, ügyes munkáskéz, ötletgazdaság, bizonyos áttetsző nemzeti stíl, emellett tömérdek munkát leső kéz, bőviben mindenféle nyers anyag, csak egy hiányzik, a tőke. Ez a tőke pedig azért hiányzik, mert a vállalkozási kedv teljesen hiányzik, a közérdeklődésnek kellene ösztökélni a vállalkozási kedvet, hogy azok a milliók, melyek most kimennek tőlünk, itthon maradjanak.

Nálunk az a baj, hogy mindent a kormánytól várunk. Bi-

zonyos iránytól kezdést, kétségkívül kell várunk, ám a kormány nagy számmal tart fönn fafaragászati és kosárkötő tanműhelyeket, ahol évek óta hozzá értő előmunkások képeztetnek. A baj azonban az, hogy ezek az előmunkások nem a falukra mennek ki ezek ezek tanítására, hanem kénytelenek letelepedni, városokban beállani a kisipar sóhajtozó alakjai közé. A földművelésügyi ministerium is egész seregét rendezi évente a népies gazdasági, háziipari kurzusoknak. A legutóbbi öt év alatt 1500 községben 20000 gazdasággal foglalkozó egyén tanult meg valamelyes háziipari toglalkozást. Rendkívül érdekes lenne tudni, hogy ez a 20000 ember a közelítő télen a nyert ügyességet fel fogja-e használni és hova fogja fejleszteni a jó példa ezt a foglalkozási ágat?

Hiszen nálunk a nép téli foglalkoztatásának kérdése nem tisztán közgazdasági ügy, de elsőrendű szociális érdek. Tessék meggondolni, hogy mostantól négy teljes hónapig a földművelő munkáskéz pihenni kénytelen, hogy ennek a kényszerű pihenésnek milyen kedély-deprimáló hatása van. Emellett a munkátlanság mennyi sok hajlékban szerzője a nyomornak, szükségnek, indítója a békétlenségnek, okozója a csüggedésnek, okozója a társadalmi harenak. Mennyire megváltoznék a helyzet, ha a munkát előidéző alkalmak szaporodnának, s a nép télen is keresne és nem lenne kénytelen a készből élni.

nek és udvariasságnak. Másrészt pedig a franciák által annyira hangoztatott angol darabosság és nemtörődömségre vonatkozólag az a megjegyzésem, hogy ez egy cseppet sem tárgyilagos, hanem igen is egyoldalú állítás s hogy akik ezt tartják, valószínűleg csak a kontinensen utazó angolt tették tanulmányuk tárgyává. Mert e nép őszinteségéről és szíveségéről helyes fogalmat csak az alkothat, ki legalább is pár hónapot országukban töltött. A kontinensen utazó angolok ugyan és legtöbbszörre vagy magas rangú arisztokraták, — kiket magas származásuk és büszkeségük nem enged leereszkedni még egy velük egyenrangú idegennel sem, — vagy pedig gazdag gyárosok, vagy kereskedők, kik otthon megszokták azt, hogy minden úgy történjék, mint egy gépezetben. A valódi középosztály nem rendelkezvén oly nagy anyagi javakkal, csak ritkábban jelenik meg ott. Így aztán nem csuda, ha valaki ferde véleményt alkot az angolokról. De otthonában kell megösmerni e népet, s akkor egész más véleménynyel leszünk az angol udvariasságról és szíveségről. Es aki látta, hogy mily szívesen fogadta London város pár héttel ezelőtt a

Mindezeket pedig elmondtuk abból az alkalmából, hogy 800 községben mostanában nyílt meg a népies gazdasági háziipari kurzus. Kívánatos az, hogy mindazok, akik hivataluknál fogva officiumból a nép vezetői, az ügyet megillető érdeklődéssel (mert hiszen ez az ügy a közérdeklődésből fejlődhet csupán) fogják kísélni, hisz' ami kezdés most van, az csak indítása egy messzemenő s a jövőre váró akciónak, melynek célja, hogy azok a milliók, melyek ma még háziipari készítményekért külföldre mennek, itthon maradjanak.

Hadik Béla gróf bucsulevelei.

— dec. 22.

Két bucsulevél érkezett legutóbb Zemplénavarmegyéhez gróf Hadik Béla volt főispántól, a ki ezekben a levelekben vesz bucsut Zemplénavarmegye közönségétől és tisztviselőkarától, meggyénkhez oly hűen ragaszkodó szíve teljes melegével.

Mult számunkban közöltük ama két iratot, melyet Zemplénavarmegye közigazgatási bizottsága és tisztviselői kara a főispánhoz intézett és már ma olvashatjuk a Hadik Béla gróf bensőségteljes bucsuszavát is, mit az alább közölt levele magába zár. Érdekes, hogy e bucsulevél, valamint a megyei tisztviselőkar bucsuirata keresztezték egymást s így tulajdonképen egyik sem felelet a másik bucsujára, de mindkettő egymástól független egész, mely így legjobban bizo-

portugál királyi párt s aki e napon egyszer végig ment a fellobogozott és ünnepi köntösbe öltözött város utcáin az éljenző néptömeg között, az másképen fog vélekedni erről.

De magamról is hozhatok fel az angol figyelmességre példát. Nem rég egy szokásos vasárnapi Istentisztelet alatt nem lévén a biblia kezem között, egy a közelemben ülő szőke haju, babaarcu angol leány — bár teljesen ismeretlenül is — sajátját nyújtá át nekem, ő maga az anyjában olvasván a szent könyv alkalmi szavait! Nekem, mondhatnám, a két ország népéről az a benyomásom, mintha a francia udvariasság módosabb és ceremóniásabb, de inkább csak külsőleges volna az őszinte angol szemben.

Végül pedig pár szót az annyira hangoztatott londoni ködről. E tekintetben azt tapasztaltam, hogy a kontinensi vélemények nem mentek minden túlzástól. Bár el nem tagadható, hogy a vidéki városok egészen tiszta levegőjét hiába keresnők itt, de a téli hónapok kivételével alig van különbség London és a többi nagy világvárosok levegője közt. Mert amelyik városban annyi gyár és vasut van, mint Londonban, következőképen kell, hogy

nyitja, hogy a bucsu alkalmával mindkét fél igaz érzelmeinek ad kifejezést, saját szíve sugallatát követi a nélkül, hogy a másik féltől erre kezdeményezést várt volna.

A másik bucsulevél, melyet Hadik Béla gróf távozása alkalmából Zemplénnémetéhez intézett — a megye közönségének szól, annak a közönségnek, mely Hadik Béla gróftól pártállások különbsége nélkül oly igazi szeretettel, ragaszkodó melegséggel szerette. Ez a levél a f. hó 29-én tartandó megyei közgyűlésen fog felolvastatni, mely után lapunk is teljes egészében fogja azt közölni.

Egyébként úgy értesülünk, hogy Hadik Béla gróf maga is jelen lesz a december 29-én tartandó közgyűlésen s ez alkalomból a vármegye közönsége és a megyei tisztviselői kar körében mozgalom indult meg, hogy Hadik Béla gróf iránti ragaszkodásuknak kifejezést adandó: egy f. hó 28-án este tartandó fáklyás zenés menetet rendezzenek tiszteletére a mindenki által fájlat bucsu alkalmából.

A tisztviselői karhoz intézett bucsulevél szövege a következő:

Tekintetes alispán ur!

Igen tisztelt Tisztviselői kar!

Mint hogy személyesen — fájdalom — most nem jöhettek a vármegyébe, e sorokban intézem önökhöz bucsuszómat. Bucsuszómat önökhöz: két szó és mi mindent, megnyit jelent ez nekem. Jelenti azt, hogy el kell válnom azoktól a munkatársaktól, akiknek odaadó, őszinte támogatása volt egyik hatalmas erőforrása főispáni működésnek, jelenti, hogy ott kell hagynom azt a vármegyét, amelynek érdekeit egy akarattal, egy érzettel, egyesült erővel törekedtünk mindenkor hiven szolgálni és előmozdítani.

De épen mivel az Önök vállain nyugszik Zemplénnémetének a sorsa, a megnyugvás érzésével távozom körükből. Mint az utasnak némi vigaszt nyújt fájdalomában, ha elmenetekor családját biztos védőszárnyak alá helyezheti, úgy távozásom alkalmával enyhíti szívem fájó érzetét az a körülmény, hogy oly jeles tisztviselői kart ha-

többé-kevésbé füstös is legyen a levegő. Az igazi sárga londoni köd csak a téli hónapokban, főképp novemberben és december jön elő, de ez is némely éven csak kivételesen, más-
kor meg mindennap.

Egy ilyen ködös napon főképp a Cityben a különben is forgalmas „Bank of England” előtt valóságos művészet a forgalom lebonyolítása, mert a köd oly sűrű, hogy a kocsis a lovat, a ló pedig az utat nem láthatja; s 7-8 rendőr is működik, kik ugyszólván órruknál fogva vezetik át a lovakat az egyik oldalról a másikra.

Dacára e füstös és ködös levegőnek: London egészségügyi tekintetében legelső helyen áll a nagy városok között, mit az ez idejű halandósági statisztika is bizonyít, mert a múlt óra az arány 15 volt 1000 emberre.

Összegezve tehát az elmondottakat, arra az eredményre jutunk, hogy London nem olyan irtoztos hely, mint azt sokan a kontinensen gondolják s a ha végtére is aközött kellene választanom, hogy Párizsban vagy Londonban éljem-e az életemet — nem tudom vajjon nem ez utóbbira esnék-e választásom!

gyok hátra magam után, amelyről tudom, hogy Zemplénnémetének jólétét ezentúl is a legmelegebben szívén fogja viselni.

Amidőn most lelépek arról a működési térről, a melyen egymás mellett vállalva küzdöttünk egy közös, magas szociális, szeretett vármegyénk felvirágoztatásáért, fogadják kérem eredménydús munkálkodásukért hálátelt szívből fakadó köszönetemet.

A kölesönös szeretet és becsülés érzelmeiből merítve továbbra is erőt működésükhöz haladjanak, mint a multban, ugy a jövőben mindig a lelkiismeretes kötelességteljesítésnek utján, mert a pontosan teljesített kötelességnek tudata képezi a tisztviselőnek legszebb jutalmát. Az én számomra pedig örizzenek meg kérem egy szerény helyet emlékezetükben, én büszkeséggel fogok mindenkor visszagondolni együttműködésünkre.

Gróf Hadik Béla.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS

(Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Zemplénnémetében a kossorózi anyakönyvi kerületbe Verdon Eleket, az izbugyaradványi anyakönyvi kerületbe pedig Duresinszky Kálmánt anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

(Az árvaszéki elnöki állás. A nyugdíjazás folytán megüresedő árvaszéki elnöki állásra, mint már említettük két pályázó van é. p. Pintér István és Spillenber Barna. A Pintér István esetleges megválasztása esetén a szerencsi főszolgabírói állásért pályázik Gortvay Aladár. Hire jár annak is, hogy Karsa Ferenc árvaszéki ülnök a jövő év elején nyugalomba vonul s megindult a korteskedés az árvaszéki ülnöki állásért is, melyre eddig: Pilisy Béla szolgabíró, Szentgyörgyi Zoltán árvaszéki jegyző és Bajusz Zoltán IV. aljegyző pályáz-
nak.

(Zemplénnémeté életnemű szükséglete és az inségakció. Tudvalevő, hogy az idejű szárazság folytán a vármegye egyes járásaiban nagymérvű a hiány különösen takarmányművekben. A központi inségügyi bizottság ez iránt összeírásokat fogantatott s az összeírás eredményeképp megállapított, hogy az uj-helyi járásnak 21095 mm. takarmányra, 7100 mm. szalmára, 250 mm. árpaszalmára, 230 mm. korpára, 50 mm. zabra, 5 mm. árpára, a sztropkői járásnak 4025 mm. takarmányra, 1419 mm. szalmára, 250 mm. zabra, 25-75 mm., lóherére, 3800-5 mm., árpára 263 mm. tengerire, 75 mm. burgonyára, a szinnai járásnak 686 mm. takarmányra, 206 mm. szalmára 26 mm. zabra, a nagymihályi járásnak 600 mm., takarmányra 1000 mm., szalmára a tokaji járásnak 150 mm. takarmányra, 900 mm. korpára, 400 mm. árpára, mintegy 2200 mm. takarmányrépára, 900 mm. tengerire, 1000 mm. burgonyára, a bodrogközi járásnak 82 mm. takarmányra, 407 mm. tengerire és 363 mm. burgonyára, a homonnai járásnak 385 mm. lóherére, 280 mm. zabra, 242 mm. árpára, 8 mm. tengerire, 300 mm. burgonyára és 5 mm. babra; továbbá a nagy szárazság folytán kipusztult gyümölcsfák pótlásául különféle gyümölcsfacsemetekre, végül Sátoraljaujhely r. t. város ló- és marhartó közönségének 1641 mm. takarmányra van a tél, de különösen a tavasz folyamán szüksége. A többi járásnak takarmány- és életneműre ez idő szerint nincs szüksége. A központi bizottság a szükséges takarmány és életneműeknek részint díjtalanul, illetve kedvezményes áron, részint beszerzési áron való engedélyezése iránt

a kormányhoz sürgős felterjesztést intézett. Itt megemlítjük, hogy a vármegye inséges népének már a tél folyamán közmunkával való ellátására engedélyezett 40000 koronának a felhasználása iránt az államépítészeti hivatal a szükséges előmunkálatokat megtette. Némi akadályul szolgál itt az a körülmény, hogy az időjárás helyenként akadályozza ezeknek az utimunkáknak a fogantatását. A földmivelésügyi miniszter végül értesítette a központi inségügyi bizottságot, hogy tekintettel a Bodzásujlakon nyáron pusztított nagy tüzvészre, hajlandó lenne ezen község tűzkárosult lakosait különféle takarmány és életneműnek kedvezményes áron való engedélyezésével különösen segíyezni.

(Arverési hirdetmények. A tornasarnok épületéből kikerült következő anyagok u. m. 59 drb. különféle méretű gerenda összesen 234-10. folyóméter 1 drb. kettős nagy festett ajtó 1 drb. kettős deszkajtó, 12 drb. ablakráma, 2 kemény ajtó és ócska vasak nyilvános árverés utján a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés ellenében elfognak adatni. Az árverés fogantatására határidőül 1904. évi dec. hó 24. d. e. 10 órára a városi major udvarára kitűzetik. — Kiselejtezett anyagok ugy mint kapák, lapátok, gereblyék, ásók, fűrészek, kaszák, locsoló kannák, sarlók, zárok, törött villanylámpák, ócska drótok egy kutasó, ablakrács, vasvilla, lóvakaró, kézbesítő táskák, ócska fürdő sipkák, papucs, rossz pokrócz, ócska kötelek, ócska gyökér kefék, szivacsok, kádmosó kefe, törött vizes üvegek, képeretek, függöny tartók, deszkák, éjjeli edények, gyertyatartók, kádkák hajkefék, gumicsövek, fertőtlenítő gép, meszelők, seprők nyilvános árverés utján a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés ellenében elfognak adatni. Az árverés határmájául 1904. évi dec. hó 30. napjának d. e. 10. órájára van kitűzve.

(Irodai szerek beszerzése a városnál. Az 1905. évi febr. 15-től 1906. év febr. 15-éig szükségletű irodai szerek, nyomtatványok beszerzése céljából Székely Elek polgármester felhívja az érdekelteket kereskedőket és nyomdatulajdonosokat, hogy mintákkal felszerelt zárt ajánlataikat a város tanácsához címezve 1905. évi január 16-án délután 2 órájáig iktatói hivatalba nyújtsák be. Az elkésztett érkező és mintanélküli ajánlatok figyelemmel kivül fognak hagyatni. A szükséges nyomtatványok és irodai szereknek vonatkozó feltételek a város közig. tanácsánál hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

HIREK.

— A zemplénnémetéi főispáni szék, mint arról lapunk élén tudósítjuk olvasóinkat, Szinnyey Merse Istvánnal, Sáros megye volt főispánjával tölthetett be. A hivatalos kinevezés most már végét szakítja a tervezetéseknél, találgatásoknak, melylyel a kiváncsi közvélemény a jövő főispán személyét kutatta. Lapunk dec. 13-i száma már értesítette közönségünket, hogy a kormány Szinnyey M. Istvánnal folytat tárgyalásokat s e tárgyalások valószínűleg pozitív eredményt is fognak kialakítani. Szinte esodálatos, hogy a Felsőmagyarországi Hirlap által tippelt, majd biztosra mondott, majd visszavont nevek közül végre is bevált egy. Így legalább vége szakad a különféle találgatásoknak, — melyben az említett újság már szinte a nevetségességig menően — oly buzgalommal és kitartással vezetett.

— Lelkeszi kinevezés. Vay Mátyás helybeli róm. kath. káplánt Búbics Zsigmond püspök Rátka község plébánosává nevezte ki.

— Milyen idő lesz? Vozáry Pál kultur mérnök, aki Meteor néven teszi közzé mindenkor bevált időjósításait, most e hó hátralevő napjaira a következő időjósítást jelzi. A napban látszó felteportok e hét elején szétoszórtak, ami itt-ott erősebb földrengéseknek is okozójává lett s befolyásolta a 12-iki esomóponthideg jellegét is, amely csak egy erősebb csapadékba, esőbe ment át. Az esős idő azonban derültre változott, mert a napfoltok szétszakadnak és a többi foltok e hó 21-ike körül hagynak itt minket, ha csak a 17-iki esomóponthatása alatt meg nem semmisülne nek, amidőn hirtelen beállna telünk, annál is inkább, mert 22-27-28-iki esomóponthideg részéről szintén hideg jellegűek.

— Kinevezések. A budapesti itélőtábla elnöke ifj. Moldoványi Géza jogszigorlót, Moldoványi Géza helybeli adótárnok fiát díjas joggyakornokká nevezte ki. — A kassai kir. itélőtábla elnöke Makó Béla végzett joghallgatót a helybeli kir. törvényszékhez díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

— Ujévi gratulációk megváltása a sátoraljaujhelyi árvaház javára. Körülbelül tizenhét hosszú év folyt le azóta, hogy így utolsó napjaiban a haldokló, megvénhedett évek és még esupán sejtelmével az elkövetkezendő ujnak: a fenti cím alatt teret nyitunk mindazoknak, akik az uj év alkalmával ismerőseiket, jóbarátaikat óhajtják e lap utján üdvözölni, de egyben a jótékony cél érdekében is óhajtának közremunkálni. Azoknak tehát, kik az uj év megérkezéssel szokásos uj évi üdvözlőket, általunk a helybeli árvasegélyző és jótékony egyesület javára beszolgáltatandó, bármily nagyságu összeggel is megváltani óhajtják: — pénzküldeményeiket, melyeket lapunk kiadóhivatalához kell beszolgáltatni: e helyen fogjuk nyugtázni. Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk uj évi gratulációit 4 koronával váltja meg. Dr. Thomán Dávid Budapestről 2 kor., Derék Gyula Megyasszóról 10 koronát küldtek be e célra. Eddigi gyűjtésünk 16 kor.

— Halálozás. Belánszky Gyula bodrogkereszturi községi jegyző folyó hó 21-én agylobban 24 órai szenvedés után elhunyt. A fiatal, rokonszenves jegyző iránt a részvét általános.

— Az országos vásár számokban. A folyó hó 19-én tartott országos vásár alkalmával a hecskei vásártérre felhajtottak 978 drb. szarvasmarhát, melyből eladtak 428-at. Ló felhajtott 524, eladatott 93 darab. Juh felhajtott 29, melyből egyet sem adtak el. Sertés felhajtott 135, eladatott 29 darab. Összesen felhajtott tehát 1666 darab és eladatott 550 drb. állat. A forgalom legelőnkebb a szarvasmarhánál volt, amelyeknek csaknem fele-része kelt el, dacára a túl magas áraknak.

— Szegény gyermekek felruházása. Folyó hó 23-án d. u. 3 órakor lesz a Carolineum helybeli leány nevelő intézetben a szokásos karácsonyi ünnepély, mely szegény gyermekek felruházásával lesz egybekötve, s egyuttal szép karácsonyfa lesz számukra feldisítve. Ebből az alkalomból az intézet főnöknője köszönetet mond Ambrózy Nándorné és Kovaliczky Elekné urhölgyeknek, kik nagymennyiségű cikkeket küldtek a karácsonyfára, Klein Pál, Gyarmathy Béláné és Gottlieb Ignátnak, kik szintén adományokkal járultak a szegény gyermekek örömehez, továbbá Engelberth Györgyné és Grünberger Mórénak, kik a szegény gyermekek ruháját — előbbi 12., utóbbi 2 st — teljesen ingyen készítették.

— Cigányok garázdálkodása. Egy tolvaj cigány-csapat került folyó hó

19-én a helybeli csendőrség kezébe. A fekete fiuk *Koncsoly Istvánné* vámosújfalusi özvegy asszonyt lopták meg nagyon érzékenyen. Tizenkilenc darab párnáját, négy dunnáját, két ágytakaróját és két ágylőterítőt hordták el és nehogy árulójuk legyen a sok áthuzat, valamennyit elikkasztották, csak a legértékesebbet hagyták meg: a talut. A lopott taluval azután Ujhelybe jöttek, ahol a cigányhad összeveszett. Ezzel magukra terelték a csendőrség figyelmét, akik nyomomban letartóztatták a tolvajokat. A tettesek névszerint ezek: Balog Ferenc, Dancs Mál, Juhász András, Balog János, Juhász János, Pitro Balog János, Pongó József és Lakatos Borcza. Tettőket bevallották és átadják őket a kir. ügyészségnek.

— **Birtokeladás.** Gróf *Andrássy Géza* 2600 holdas mezőlaborcezi birtokát örök áron megvette *Silber Zachariás* rzesowi (galíciai) lakos félmillió koronáért.

— **Választás.** A status-quo-ante alapon álló sátoraljai helyi izraelita anyahitközség képviselőtestületének mandátuma most járt le. Az 1905—1907. években működni hivatott hitközségi képviselőtestület választását folyó évi december hó 25-ére (vasárnapra) tűzték ki. A szavazó ívek a hitközségi irodában adandók be személyesen f. hó 25-én délelőtt 9 órától esti 6 óráig üléselő szavazatszedő bizottságnak. Esti 6 óra után már szavazati ívet benyújtani nem lehet. Választási alá kerül 40 képviselőtestületi tag.

— **Öreg honvédek öröme.** Napról-napra fogynak azok a vitéz magyarok, a kik végig küzdötték az 1848—49. évi szabadságharcot. Akik még élnek közülük, azok közt is sok nagyon szegény sorban, nyomorban él. Nagy örömet fog okozni ezeknek a miniszterelnök ama rendelete, amey valamivel felemeli a vitéz öregek nyugdíját. A volt honvédtizedesek ugyanis ezental 120 koronát fognak az eddigi 96 korona helyett, a köztvitézek pedig 72 korona helyett 96 koronát. A nyugdíjmelésben az özvegyek is részveszenni fognak.

— **Eljegyzés.** *Erdős József* a „Győri Hírlap” politikai napilap kiadóhivatalának főnöke eljegyezte *Fleischmann Jolánt* Győrött.

— **Meglopta bosszúból.** *Verkó György* helybeli lakos kárára még 1903. évi január havában mintegy 60 korona értékű házi eszközöket ismeretlen tettesek elloptak. *Verkó* hiába kereste akkoriban a lopott tárgyakat, nem birt nyomukra akadni. A tettest is nyomozták, de az sem került elő. Most azután a véletlen utbaigazította a károsult *Verkó Györgyöt*. A minap elment egy barátjához, akivel akkoriban, mikor a tárgyak elvesztek, haragban volt, időközben azonban kibékült vele. Legnagyobb meglepetésre a tárgyak közül nehányat felismert a jóbarátnál, a kit, mikor a tárgyak holszerzése iránt kérdőre vont, — zavartan adta elő, hogy bizony azokat ő tulajdonította el — bosszúból, mert a mult év január havában vele haragban volt.

— **Nem akar rosszabb lenni az apjánál.** Nagy dolgra szánta magát nemrégiben *Taubert József*. Beállított az apjához, hogy ő megházasodik, mert nagyon megszeretett egy leányt. A jó apa bele is egyezett és a fiatalok csakhamar egybekeltek. Hanem a menyecske nagyon csalatkozott a mézes-hetek örömeiben, mert alig két hónapi együttlét után elhagyta urát. — *Taubert* ugyanis csaknem napról-napra megverte az ő szerettét, hites feleségét, mert mint mondta, nem akar rosszabb lenni ő sem az apjánál, attól így látta. — Hanem a menyecske meg okosabb akart lenni az anyósánál és ott hagyta az urát. *Tauber* könyörgőre vette a dolgot és csakugyan visszakapta a feleségét. Azonban ismét nem sokáig éltek békességben, összeszólkáltak és a szegény asszony úgy kikapott,

hogy súlyos sérüléseinek ápolása céljából kórházba kellett szállítani. A brutális férj ellen az eljárást megindították.

— **Honvéd kezelőtiszthelyettesek.** A közös hadseregnél a csapatszám-vivő-tiszthelyettesi állást a mult héten rendszeresítették; a honvédségnél az ennek megfelelő kezelő-tiszt-helyettesi rendfokozat alapítását is jóváhagyta a király még szeptember hónapban. A hovádelmi miniszter most teszi közzé a legfelsőbb elhatározást s ennek kapcsán az erre vonatkozó rendeleteket. Ezek szerint a kezelő-törzsőrmesteri állást 1904. dec. 31. ével megsemmisítik s ennek helyébe 1905. január 1-ével rendszeresítik a kezelő-tiszt-helyettesi állást. A honvéd-kezelőtiszt-helyetteseket a hovádelmi miniszter nevezi ki. Erre a kinevezésre azok a kezelőtisztvizsgálatot tett és hadnagy-kezelőtiszt ki-nevezésre előjegyzett rangidősebb altisztek, illetve törzsőrmesterek tarthatnak igényt, akik a tényleges állományban szolgálnak; minősítvényi táblázatuk szerint kedvezően, valamint kezelő-tiszt-helyettesi rendfokozatba való előléptetésre alkalmasnak vannak beírva. Továbbá kinevezhetők azok a legalább elégséges eredményt elért honvédekadémikusok és a honvédfőrealkolának, valamint a honvétheadapród-iskolának legalább is jó eredménytel végzett növendékei, ha a Felülvizsgálati Szabály értelmében katonai nevelésre nem alkalmasak, de a kezelőtiszt-pályára alkalmasakra találtnak és az előírt egy évi próbaszolgálat alatt megfeleleltek s a kezelőtiszt vizsgálatot le-tették.

— **Farsangi naptár.** Maholnap itt a farsang is és kezdetét veszi a mulatságok vég nélküli sorozata. A városunkban rendezendő mulatságoknak az idei farsangban — amint azt az előjelek mutatják — se vége se hossza nem lesz; annyi bála van kilátás, hogy a leányok a legvérmesebb reményekkel nézhetnek a közel jövő elé. A tánemulatságok idejéről — mint a multban — most is eset-ről-esetre értesíteni fogjuk olvasóinkat. Eddig a következő mulatságokról értesültünk:

December 26-án: A szoba-, cím-és díszfestők munkás-szövetsége helybeli csoportjának dal és szavallattal egybekötött tánemulatsága a „Magyar Király” tencteremben.

December 31-én: A gyártelepi dal-, zene- és önképző-kör Szilveszter-estéje a kör gyártelepi helyiségében.

December 31-én: A eszmadia-ifjúság szilveszteri tánemulatsága a eszmadia ipartársulat helyiségében.

Január 14-én: A sátoraljai helyi uri fiatalság zártkörű piknikje a városháza nagytermében.

Február 5-én: A zemplénvármegyei őrhajduk tánemulatsága a „Magyar Király” tencteremben.

IRODALOM.

Nem a hirért . . .

Nem a hirért, dicsőségért,
Avagy pénzért írom én a verseket,
Hanem azért, hogy gyönyörre
Teljék bennök elsőben is lelkeimnek.

Hir, dicsőség fényugára
Hadd ragyogjon mások méltó homlo-
[kán,
Én beérem, ha versimért
Dicsér egy-egy szöke avagy barna lány.

S bár nem vágyom hirre, névre,
Sem pedig a hervadhatlan babérra,
Azért mégis megérem azt,
Mit *Bellay*,*) a francia poéta.

Szendrói Holozsnyay Cyrill.

*) *Joachim du Bellay* egy éhenhalt francia költő volt.

Aphorismák.

Oly szülőknek, kik csak életet, de jó nevelést nem adnak ivadékaiknak, nincs joguk panaszkodni a gyermekek hálátlanságáról.

A tanítókat főképp azok a szülők nem méltatják eléggé, kik nem szerettek tanulni.

A szerelem vak; mégis az vezet bennünket az élet sötét, rideg útjain át.

A gondolat, mig ki nem mondtam, enyém; ha pedig már kimondtam, azé is, a kinek nem is mondtam el.

Melyik férj mondhatná meg: hány „nem” hazudtolja meg az oltár előtt mondott „igent”?

Ne sajnáljátok a gyermek büntetés sajtolt könyveit, mert azok üdvös harmatesepek a szívbe hintett jó erkölcs magvaira.

Megmondhatná-e valaki, hogy mióta a philoxera alattomban megitta borainkat, mennyivel jőzanabb Magyarország?

Mennél nagyobb fokban hiányzik a női báj, annál nagyobb fokra van biztosítva a női erény.

A „jó” barát csak addig jó barát, mig meg nem tudja, hogy szegény vagy.

A leányok csak akkor jönnek zavarba, ha kérdezik, hogy hány évesek.

Miskolczi Kovács Béla.

A „**Vasárnapi Ujság**” 51-ik száma 25 képpel jelent meg. Első közleménye *Vámbéry Ármin* emlékiratait ismerteti, bő részleteket közölve belőlük, *Vámbéry* ifjúkori arcképeivel. Egy kép-sorozat s cikk *Mikes Kelemen* szülőfaluját, *Zágot* mutatja be, egy másik pedig a müködelvők kiállításának érdekesebb darabjait, köztük a király ifjúkori rajzát. Szépirodalmi olvasmányul szolgálnak *Petelei István* „*Demmel felesége*” című elbeszéléseinek befejezése, *Lampérth Géza* „*A Splendid-Hotelben*” című költeménye s a „*Regénytár*” mellékletén *Anthony Hope* regénye. Két érdekes kép *Kossuth Lajos* 1852-iki amerikai tartózkodásának emlékét eleveníti fel. A további közlemények során nagy érdekességu három fénykép, mely a december 13-iki képviselőházi eseményekről, a nagy teremben történt rombolásokról véte-tett föl. Közli e szám még ezenkívül *Neményi Ambrus* életrajzát (arcképpel), a *Mechwart* András tiszteletére készült plakettet, két képet a „*János vitéz*”-ből, az Operaház „*A kecskepásztor*” című új darabjának ismertetését stb. — Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, rendes heti rovatok. A „**Vasárnapi Ujság**” előfizetési ára negyed-évre 4 kor. „**Politikai Ujdonságok**”-kal és „**Világkrónika**”-val együtt hat korona. Megrendelhető a *Franklin-Társulat* kiadóhivatalában. (Budapest, IV. ker., Egyetem-u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „**Képes Néplap**” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Budapesti Bazar. Magyarország legolcsóbb divatközlönye a Budapesti Bazar 1905. január hó elejétől eredeti párizsi, londoni és new-yorki modellek után készült pompás színes divatképet ábrázoló borítékban jelenik meg. Ugy ez ujításával, mint eddigi rendkívül gazdag tartalmával a Budapesti Bazar nemcsak a magyarországi, de a külföldi nagy divatlapok legelső között foglal helyet. Olcsóságánál fogva egyetlen család asztaláról sem szabad hiányoznia. Megjelenik havonként kétszer. Előfizetési árra negyedévre egy korona ötven

fillér. Tessék mutatványszámot kérni a Budapesti Bazar kiadóhivatalától Budapest VIII. Baross-utca 59. első emelet.

27 év nagy idő egy lap életében. A Pesti Hírlap, a hazánkban kétség-telenül legelterjedtebb napilap, most lép immár 27-ik évfolyamába. A Pesti Hírlapot mindenki olvassa, az is, aki nem ért egyet a politikájával, minden időben imponált az olvasóközönségnek függetlenségével, őszinte szókimondásával, meggyőződésének fel-és lefelé bátor hirdetésével. Ebben rejlik népszerűségének titka. Amihez járul az olvasóközönség szempontjából való másik nagy előnye, hogy legtöbb és legváltozatosabb tartalommal jelenik meg napról-napra, vasár-napi és ünnepi számai egész kötetek; előfizetőinek a szerkesztői üzenetek gazdag mindennapi rovatában jó tanácsesal, fölvilágosítóval szolgál, kitűnő divatlapot küld nekik féláron s egész évre szóló hasznos könyvet — diszes képes naptárt — ad nekik karácsoni ajándéknak. Minden nap közöl eredeti és külföldi tárcát, humoros cikkeket (Kis komédiák), Esti levelet aktuális kérdésekről a kitűnő író és bölcsező *Tóth Béla* tollából: színház és vegyes-rovata a leggazdagabb. Előfizetési ára egy óra csak 2 kor. 40 fillér s az a kiadóhivatalba címzendő: Budapest, V. Váci körút 78., honnan mutatványszámokat is lehet kérni.

KÖZGAZDASÁG.

* **Szőlőművelés.** Már többször volt alkalmunk megemlékezni a *Nagy-öszön* létesített „*Milleneum*”-telep szőlőültetvény-szaporító-telepről, a nagyszentmiklósi, knézi és pakázi fiókokkal. Királyi közjegyzői okiratokkal kimutattuk annak terjedelmét, üzemi-képességét, nagyságát, forgalmát és megbízhatóságát. Igazi fogalma ezen mintatelepről csak annak lesz, ki személyesen szerez meggyőződést ezen szőlőiskola nagyszerűségéről. Az 1896. évben még csak 200 négyszögöl nagyságu kísérleti telepből — amint arról mi is személyesen meggyőződünk — *Buding Károly* teleptulajdonos oly mintatelepet létesített, amelyhez hasonló kiterjedésű és berendezésű szőlőiskola széles az országban — sőt még az ország határain túl is — nem létezik. Ott találjuk a fajtisza óriási anyatáblákat, az ojtványiskolákat, dugvány-és földiojtványiskolákat, a gyönyörű, szebbnél-szebb termőszőlőkkel. Rend, pontosság és csin mindenben. Ott a szociális kérdés is gyönyörű megoldást nyer. Ezer ezer munkás-kéz kap állandó foglalkozást, ami másként nem is lehet, ha elgondoljuk, hogy évente 15—20 millió száma természetnek amerikai vadasszók, gyökerekek, földiojtványok, dugványok és gyökerekek szőlőültetvények. Amerikai rendszer szerint nagyszerű vízelvezéssel, szélmotorokkal és vízművekkel az összes iskolák keresztül-kasul ar-tézikutak módjára oldalatti vízvezetékek vannak ellátva és így a szárazság — amiben tavaly nekünk is nagy részünk volt — eme iskolákban hatalmát nem éreztetheti. Ezen gyakorlati és gyönyörű berendezés óriási összegeket emésztett fel, de van is reményünk hozzá, hogy a szőlészet iránt érdeklődők csakis ott fogják szükségletüket beszerezni, ami mindenesetre oly kerttulajdonosok saját érdeke is, kik szép, egészséges, fajtisza és tartós szőlészeti termények és szőlőültetvények birtokába akarnak jutni. Amint a *Buding Károly* teleptulajdonos által szerkesztett képes nagy árjegyzékből — amely árjegyzék egy szőlészeti mű számba vehető — mi is meggyőződést szereztünk, az árak is olyan alacsonyok, hogy azok olesóság tekintetében minden más hasonló vállalatú teleppel a versenyt felvehetik.

Kiadótulajdonos: **Ehlert Gyula,**

